

Η Παύλεια Θεολογία

Σωτηριολογία

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

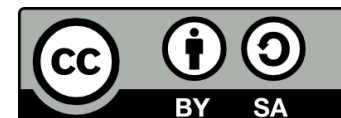

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Σωτηριολογία

Περιεχόμενα ενότητας 1/2

1. Εισαγωγικά
2. συν Χριστῷ
3. ἐν Χριστῷ
4. Η έννοια της Χάριτος
5. Η σωτηρία
6. Η αμαρτία
7. Νόμος και αμαρτία

Περιεχόμενα ενότητας 2/2

8. Ο Νόμος στη σκέψη του Παύλου
9. Η αποτυχία του ανθρώπου
10. Επαναπροσδιορισμός του Νόμου
11. Η δικαιοσύνη του Θεού
12. Συμπερασματικά

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σωτηριολογία

Εισαγωγικά

- Βασικός άξονας της σκέψης του Παύλου η σωτηρία που χαρίζει ο Θεός μέσω του Ιησού Χριστού
- Αυτή η σωτηρία ήδη βιώνεται στο παρόν
- Η σωτηριολογία του Παύλου συνδέεται άμεσα με τη χριστολογία

σὺν Χριστῷ

- Σὺν Χριστῷ: ἡ εἴσοδος στη νέα πραγματικότητα της σωτηρίας (βλ. κυρίως Ρωμ 6,4.5.6.8)
- Βασικό γεγονός στην ιστορία της σωτηρίας – ο σταυρός κι ἡ ἀνάσταση του Ἰησοῦ Χριστοῦ
- Οἱ πιστοὶ συμμετέχουν σε αὐτὰ διὰ τοῦ βαπτίσματος
- Με το ἴδιος γεγονός συνδέεται και το μυστήριο της Ευχαριστίας (Α΄ Κορ 11,25-26)
- Ο θάνατος κι ἡ ἀνάσταση του Ἰησοῦ δίνει τη δυνατότητα στους πιστοὺς για μια ζωή μαζί του (Α΄ Θεσ 4,17)
- Ὡς κληρονόμοι κι υιοὶ συμμετέχουν ἤδη στην κληρονομία του Θεοῦ (Γαλ 3,18)

έν Χριστῷ

- Η ζωή από τη στιγμή της σωτηρίας μέχρι το τέλος ονομάζεται «έν Χριστῷ»
- Βασική έννοια στη θεολογία του Παύλου (64 φ. στις επιστολές – 37 φ. «έν κυρίῳ»)
- Η φράση απαντά σε προ-παύλειες βαπτισματικές ομολογίες (Α΄ Κορ 1,30· Β΄ Κορ 5,17· Γαλ 3,26-28)
- Ως τοπικός προσδιορισμός – συνδέεται με τη σφαίρα του όντος
- Συνδυάζεται η κάθετη με την οριζόντια διάσταση διαπροσωπικών σχέσεων

Η έννοια της χάριτος

- Η χάρη ξεκινά από τον Θεό, εκφράζεται μέσα από το σταυρό και την ανάσταση του Χριστού, βιώνεται στη ζωή των πιστών
- Η έννοια της χάριτος ξεπερνά τα όρια των σχέσεων αμοιβαιότητας που είναι χαρακτηριστικά για τον ελληνορωμαϊκό κόσμο
- Η χάρις δεν είναι απλά μια δωρεά, έχει οντολογικές συνέπειες
- Είναι η έκφραση της αγάπης του Θεού
- Η έν Χριστῷ ζωή είναι μία ζωή χάριτος

Η σωτηρία

- Η «σωτηρία» στον ελληνορωμαϊκό κόσμο έχει πολιτικό και θρησκευτικό περιεχόμενο
- Το κήρυγμα του Παύλου για τη σωτηρία ξεπερνά αυτές τις κατηγορίες -> εσχατολογικό περιεχόμενο
- Συνδέεται με την ανάσταση -> ένα πραγματικό γεγονός

Η αμαρτία

- Συνήθως στον ενικό → δηλώνει περισσότερο μία κατάσταση κι όχι επιμέρους πράξεις και παρεκκλίσεις από έναν θεϊκό νόμο
- Οντολογική διάσταση (βλ. Ρωμ) –ορίζει την ζωή των ανθρώπων
- Η αμαρτία κοινή κατάσταση όλων των ανθρώπων: Ιουδαίων και εθνικών
- Η αμαρτία – ευθύνη των ανθρώπων κι όχι απλώς ένα μοιραίο γεγονός
- Ρωμ 7,14-25: το «ἐγώ» του Παύλου εδώ δηλώνει την κατάσταση όλων των ανθρώπων κάτω από το κράτος της αμαρτίας (βλ. Κουμράν και Ψαλμοί)

Νόμος και αμαρτία

- Ο Νόμος των Ιουδαίων κι ο φυσικός νόμος των εθνικών
- Ο Νόμος συμβάλλει στο να μετρηθεί και να αξιολογηθεί η αμαρτία (Ρωμ 3,20· 4,15· 5,13· 7,13)
- Ο Νόμος ως το μέτρο της κρίσης του Θεού (Ρωμ 2,12-13)
- Ο φυσικός νόμος των εθνικών (Ρωμ 2,15)
  - Οι εθνικοί έχουν κι αυτοί γνώση του Νόμου
  - Ο Νόμος έχει οικουμενική εφαρμογή

Ο Νόμος στη σκέψη του Παύλου

- Θετικές δηλώσεις:
  - Ο Νόμος είναι άγιος
  - Μία θετική δύναμη που οδηγεί τον Ισραήλ σε ευημερία
- Αρνητικές δηλώσεις:
  - Ο χρονικός περιορισμός του Νόμου -> παιδαγωγός εις Χριστόν, καταργήθηκε με την έλευση του Χριστού
  - Η διάκριση μεταξύ της εποχής του Νόμου και της εποχής του Χριστού (Β' Κορ 3,1-18):
  - Γράμμα (Β' Κορ)
  - Η δουλεία του Σινά (Γαλ 4)
  - Ο νόμος ως σύμμαχος της αμαρτίας (Ρωμ 5)

Η αποτυχία του ανθρώπου

- Οι εθνικοί απομακρύνθηκαν από τον Θεό
- Ο Νόμος δεν κατόρθωσε να οδηγήσει στη σωτηρία
- Ο ανθρώπινος εγωισμός οδήγησε στην προσπάθεια αυτοδικαίωσης
- Λειτουργήσε ως εργαλείο διαπαιδαγώγησης του ανθρώπου μέσω της ανάδειξης της αμαρτίας

Επαναπροσδιορισμός του Νόμου

- Γαλ 5,14 και Ρωμ 13,8-10
- Ο Νόμος αποκτά αξία στην βαθύτατη ουσία του
- Δεν τον συνδέει με την περιτομή
- Σύνδεση του Νόμου με την αγάπη και την ευσέβεια και στον ελληνιστικό Ιουδαϊσμό αλλά και με τις αρχές του ελληνορωμαϊκού κόσμου

Η δικαιοσύνη του Θεού

- Οι παλαιοδιαθηκικές καταβολές του όρου δικαιοσύνη
- Βασική θεολογική ιδέα του Παύλου: «δικαιοσύνη Θεοῦ χωρίς νόμου» (Ρωμ 3,21)
- Δικαιοσύνη του Θεού – χάρις – σωτηρία
- Η έννοια της εκλογής
- Η δικαιοσύνη του Θεού υπερβαίνει την αδυναμία του Νόμου

Συμπερασματικά

- Θεμελιώδης προϋπόθεση του Παύλου είναι η επιθυμία του Θεού να σώσει τον κόσμο
- Αποδέσμευση των εξ εθνών από τον Νόμο και την περιτομή
- Επαναπροσδιορισμός του περιεχομένου του Νόμου και της εκλογής

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μουρατίδου Αναστασία
Θεσσαλονίκη,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

